

Հաստատված է

Քաղաքացիական իրավունքի և
քաղաքացիական դատավարության ամբիոնի՝
31.08.2020թ. նիստում (արձ. թիվ 1)

Ամբիոնի պետ _____

Գ. Իսրայելյան

ՀՀ ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԿՐԹԱՀԱՄԱԼԻՐ

ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ

ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄ	Քաղաքացիական իրավունք – 2
ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԴԱՍԻՉ	
ՖԱԿՈՒԼՏԵՏ	Իրավագիտություն, առկա անվճար ուսուցում
ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ	Իրավագիտություն
ԱՍԲԻՈՆ	Քաղաքացիական իրավունքի և քաղաքացիական դատավարության ամբիոն
ՀԵՂԻՆԱԿ/ՆԵՐ	Գ. Իսրայելյան E-mail: g_i_1979@mail.ru (+374) 98480948
ՈՒՍ.ՏԱՐԻ/ԿԻՍԱՍՅԱԿ	2-րդ կուրս, 2-րդ կիսամյակ

ԿՐԹԱԿԱՆ ԱՍՏԻՃԱՆ	ԲԱԿԱԼԱՎՐ
-----------------	----------

<p>ԴԱՍՏԺԱՍԵՐԻ ԲԱՇԽՈՒՄ</p>	<p>«Քաղաքացիական իրավունք - 2» դասընթացի ընդհանուր ծավալը կազմում է 54 ժամ, որից 36 ժամ դասախոսություն, 12 ժամ սեմինար պարապմունք, 6 ժամ գործնական պարապմունք:</p> <p>Լսարանային դասերը կայանում են շաբաթը երկու անգամ՝ 80 րոպե տևողությամբ: Դասընթացն ավարտվում է կիսամյակի վերջում ընթացիկ ստուգմամբ:</p>
<p>ՆԱԽԱՊԱՅՄԱՆ</p>	<p>Դասընթացը կառուցվում է «ՀՀ քաղաքացիական իրավունք» դասընթացի իմացության վրա:</p>
<p>ՀԱՄԱՌՈՏ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ</p>	<p>Դասընթացի նպատակն է սովորողներին տալ համապարփակ գիտելիքներ սեփականության և սահմանափակ իրավունքների, սուբյեկտների սեփականության իրավունքի բովանդակության, սեփականության և սահմանափակ իրային իրավունքների պաշտպանության, պարտավորությունների, դրանց կատարման և չկատարելու համար պատասխանատվության, քաղաքացիաիրավական պայմանագրի հասկացության, տարրերի, բովանդակության և ձևի, կնքման կարգի, պայմանագրերի տեսակների մասին:</p>
<p>ՆՊԱՏԱԿ/ԽՆԴԻՐՆԵՐ</p>	<p>Դասընթացի խնդիրներն են՝</p> <ul style="list-style-type: none"> • ներկայացնել սեփականության իրավունքի հասկացությունը, էությունը և բովանդակությունը • ներկայացնել քաղաքացիական իրավունքի սուբյեկտների սեփականության իրավունքի բովանդակությունը • բնութագրել ընդհանուր սեփականության իրավունքի հասկացությունը և տեսակները • ներկայացնել սահմանափակ իրային իրավունքների հասկացությունը և տեսակները • ներկայացնել սեփականության իրավունքի պաշտպանությունը • ներկայացնել պարտավորությունների հասկացությունը և տեսակները • բնութագրել պարտավորությունների կատարման և կատարման ապահովման ձևերը • ներկայացնել պարտավորությունների դադարման հասկացությունը և տեսակները • ներկայացնել քաղաքացիաիրավական պայմանագրի հասկացությունը, տարրերը, բովանդակությունը և ձևը, կնքման կարգը և տեսակները

<p>Հիմնական</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ամբիոնի կողմից մշակված դասախոսություններ 2. Բարսեղյան Տ.Կ. – ՀՀ քաղաքացիական իրավունք, Մաս առաջին, 3-րդ հրատարակչություն, Երևան, 2006թ. 3. Ավետիսյան Վ.Դ., Մեղրյան Ս.Գ. – Քաղաքացիական իրավունք / գործնական պարապմունքների ձեռնարկ/, Մաս առաջին, ԵՊՀ հրատարակչություն, Երևան-2006թ. 4. Հայկական ՍՍՀ քաղաքացիական իրավունք, հատոր 1, Ս. Հ. Հովհաննիսյանի խմբ., Եր., ԵՊՀ հրատ., 1978թ. 5. Պետրոսյան Ռ. Գ, Հայաստանի քաղաքացիական դատավարություն, Եր. , 2003 6. Гражданское право / Под ред. А И. Калпина, А И. Масляева. — М.: Проспект, 2011 7. Гражданское право / под общ. ред. С.С. Алексеева. – М. : Норма, 2006 8. Актуальные проблемы гражданского права: сборник ст. - М. Вып.4. - 2002. 9. Комментарий к Гражданскому Кодексу Российской Федерации: части первой. под ред. Н. Д. Егорова и А.П. Сергеева, М. , 2005 10. Брагинский М. И., Витрянский В.В. Договорное право, Книга первая, общие положения, М. , 2000
<p>Լրացուցիչ</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ավետիսյան Վ. Դ. Բաժնետիրական իրավունք, Եր. , 2004թ. 2. Ղարախանյան Գ. Հ. Ընդհանուր սեփականության իրավունք, Եր. , ԵՊՀ հրատ., 1971թ. 3. Суханов Е. А. Лекции о праве собственности, М. , 1991 4. Иоффе О. С. Обязательственное право В., 2004 5. Сватье Р. Теория обязательств, М, 2004 6. Новицкий И. Б., Лунц Л. А. Общее учение об обязательстве, М., 1950 7. В. В. Витрянский. Договор Аренды и его виды 8. Ломидзе О.Г. Договор купли-продажи. М., 2005 9. Шахов В.В. Страхование. М.: Финансы и статистика, 2000 г. 10. Витрянский, М.И. Договор строительного подряда и иные договоры в сфере строительства / М.И. Витрянский. - М.: Статут, 2005

<p>ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԲԱՂԱԴՐԻՉՆԵՐ ԵՎ ԿՇԻՌ</p>	<p>Ընթացիկ ստուգում /ստուգված, չստուգված/</p>
<p>ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ / ՄԵԽԱՆԻԶՄՆԵՐ</p>	<p>Սովորողը դասընթացից կարող է հանդես բերել մինչև 100% (ստուգված) առաջադիմություն:</p>

<p>ԱՅԼ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ</p>	
<p>Ներկայություն</p>	<p>Դասապլանի որևէ փոփոխություն նախօրոք կտեղեկացվի սովորողին:</p>
	<p>Սովորողի դասերին ներկայությունը բխում է նրա իսկ շահերից, քանի որ ներկայությունը ենթադրում է ունկրնդրում, մասնակցություն քննարկումներին, չհասկացված կամ վատ հասկացված խնդիրների պարզաբանում, ինքնուրույն աշխատանքների հանձնում: Սովորողն այս դեպքում հնարավորություն է ունենում լսել ոչ միայն ծրագրային նյութը, այլև մասնակցել քննարկումներին, բանավեճերին, անել ինքնուրույն դատողություններ և հայտնել սեփական տեսակետը:</p>
	<p>Գրավոր աշխատանքների ժամանակ արգելվում է ծածկագրերից օգտվելը: Ծածկագրի հայտնաբերման դեպքում աշխատանքը գնահատվում է զրո միավոր:</p>
<p>Ինքնուրույն և գործնական աշխատանքներ</p>	<p>Ինքնուրույն աշխատանքները անհրաժեշտ է կատարել առանց կողմնակի միջամտության և հանձնել դրանք նշված ժամանակահատվածում: Ինքնուրույն աշխատանքում արգելվում է գրագողությունը: Այլոց մտքերը օգտագործելու դեպքում սովորողը պարտավոր է նշել աղբյուրը ըստ ընդունված ակադեմիական ձևաչափի:</p>

Թեմա 9

Մեփականության իրավունք և այլ իրային իրավունքներ

(6 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար պարապմունք 2 ժամ գործնական պարապմունք)

Թեմայի հարցերը	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
<ol style="list-style-type: none"> 1. Մեփականության իրավունքի հասկացությունը և բովանդակությունը 2. Մեփականության իրավունքի ձեռքբերման և դադարման հիմքերը 3. Ընդհանուր սեփականության իրավունքի հասկացությունը: 4. Ընդհանուր բաժնային սեփականություն: 5. Ընդհանուր համատեղ սեփականություն: 6. Իրային իրավունքի հասկացությունը: 7. Իրային իրավունքի տեսակները: 	<p>1-7-րդ հարցերով անցկացվում է ինտերակտիվ դասախոսություն:</p> <p>1-7-րդ հարցերով սեմինար պարապմունքի ընթացքում անցկացվում է բանավեճային ստուգազրույց, քննարկվում են թեմայի խնդրահարույց հարցերը, ստուգվում են գիտելիքներն անհատական և խմբային հարցման, խնդիրների և թեստային առաջադրանքների միջոցով:</p> <p>1-7-րդ հարցերով իրականացվում է գործնական աշխատանք. սովորողները պատրաստում են զեկույցներ՝ նախապես տրված թեմաներով, լուծում են գործնական խնդիրներ և վարժություններ:</p>

Թեմա 10

Մեփականության իրավունքի պաշտպանությունը

(2 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար պարապմունք)

Թեմայի հարցեր	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
<ol style="list-style-type: none"> 1. Մեփականության իրավունքի պաշտպանության հասկացությունը և քաղաքացիաիրավական եղանակները: 2. Ուրիշի ապօրինի տիրապետությունից գույք հետ պահանջելը / վիճակացիոն հայց/: 3. Մեփականության իրավունքի պաշտպանությունը տիրապետությունից չզրկելու հետ կապված խախտումներից / նեգատոր հայց/: 4. Մեփականության իրավունքի ճանաչման հայց: 	<p>1-4-րդ հարցերով անցկացվում է ինտերակտիվ դասախոսություն:</p> <p>1-4-րդ հարցերով սեմինար պարապմունքի ընթացքում անցկացվում է բանավեճային ստուգազրույց, քննարկվում են թեմայի խնդրահարույց հարցերը, ստուգվում են գիտելիքներն անհատական և խմբային հարցման, խնդիրների և թեստային առաջադրանքների միջոցով:</p>

--	--

Թեմա 11

Պարտավորական իրավունք

(6 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար պարապմունք, 2 ժամ գործնական պարապմունք)

Թեմայի հարցեր	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
<ol style="list-style-type: none"> 1. Պարտավորության հասկացությունը, տեսակները և տարրերը: 2. Պարտավորությունների դասակարգումը և ծագման հիմքերը: 3. Անձանց բազմաթիվությունը և փոփոխությունը պարտավորության մեջ: Ռեգրեսային պարտավորություններ: 4. Պարտավորության կատարման հասկացությունը, սկզբունքները և պայմանները: 5. Պարտավորության կատարման ապահովման հասկացությունը և միջոցները: 6. Պատասխանատվությունը պարտավորությունների չկատարման կամ ոչ պատշաճ կատարման համար 7. Պարտավորությունների դադարման հասկացությունը և դրա տեսակները: 	<p>1-7-րդ հարցերով անցկացվում է ինտերակտիվ դասախոսություն:</p> <p>1-7-րդ հարցերով սեմինար պարապմունքի ընթացքում անցկացվում է բանավեճային ստուգազրույց, քննարկվում են թեմայի խնդրահարույց հարցերը, ստուգվում են գիտելիքներն անհատական և խմբային հարցման, խնդիրների և թեստային առաջադրանքների միջոցով:</p> <p>1-7-րդ հարցերով իրականացվում է գործնական աշխատանք. սովորողները պատրաստում են զեկույցներ՝ նախապես տրված թեմաներով, լուծում են գործնական խնդիրներ և վարժություններ:</p>

Թեմա 12

Քաղաքացիաիրավական պայմանագիր

(2 ժամ դասախոսություն)

Թեմայի հարցեր	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
<ol style="list-style-type: none"> 1. Պայմանագրի հասկացությունը, նշանակությունը և տեսակները 2. Պայմանագրի բովանդակությունը և ձևը 3. Պայմանագրի կնքման կարգը 	<p>1-4-րդ հարցերով անցկացվում է ինտերակտիվ դասախոսություն:</p>

4. Պայմանագիրը փոփոխելը և լուծելը	
-----------------------------------	--

<p align="center">Թեմա 13</p> <p align="center">Գույքի օտարման պայմանագրեր</p> <p align="center">(8 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար պարապմունք, 2 ժամ գործնական պարապմունք)</p>	
Թեմայի հարցեր	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
<ol style="list-style-type: none"> 1. Առուծախի պայմանագրի հասկացությունը, տարրերը, բովանդակությունը և տեսակները 2. Մատակարարման պայմանագրի հասկացությունը, տարրերը, բովանդակությունը և տեսակները 3. Ռենտայի պայմանագրի հասկացությունը, տարրերը, բովանդակությունը և տեսակները 4. Փոխանակության պայմանագրի հասկացությունը, տարրերը և բովանդակությունը 5. Նվիրատվության պայմանագրի հասկացությունը, տարրերը և բովանդակությունը. Նվիրաբերություն 	<p>1-5-րդ հարցերով անցկացվում է ինտերակտիվ դասախոսություն:</p> <p>1-5-րդ հարցերով սեմինար պարապմունքի ընթացքում անցկացվում է բանավեճային ստուգաբանություն, քննարկվում են թեմայի խնդրահարույց հարցերը, ստուգվում են գիտելիքներն անհատական և խմբային հարցման, խնդիրների և թեստային առաջադրանքների միջոցով:</p> <p>1-5-րդ հարցերով իրականացվում է գործնական աշխատանք. սովորողները պատրաստում են զեկույցներ՝ նախապես տրված թեմաներով, լուծում են գործնական խնդիրներ և վարժություններ:</p>

<p align="center">Թեմա 14</p> <p align="center">Գույքի վարձակալության և այն անհատույց օգտագործման հանձնելու պայմանագրեր</p> <p align="center">(6 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար պարապմունք)</p>	
Թեմայի հարցեր	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն

<ol style="list-style-type: none"> 1. Վարձակալության պայմանագրի հասկացությունը, տարրերը, բովանդակությունը և տեսակները 2. Բնակելի տարածության վարձակալության պայմանագրի հասկացությունը, տարրերը, բովանդակությունը և դադարումը 3. Գույքի անհատույց օգտագործման պայմանագրի հասկացությունը, տարրերը, բովանդակությունը և դադարումը 	<p>1-3-րդ հարցերով անցկացվում է ինտերակտիվ դասախոսություն:</p> <p>1-3-րդ հարցերով սեմինար պարապմունքի ընթացքում անցկացվում է բանավեճային ստուգազրույց, քննարկվում են թեմայի խնդրահարույց հարցերը, ստուգվում են գիտելիքներն անհատական և խմբային հարցման, խնդիրների և թեստային առաջադրանքների միջոցով:</p>
--	--

Թեմա 15	
Աշխատանքների կատարման և ծառայությունների մատուցման պայմանագրեր (6 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար պարապմունք)	
Թեմայի հարցեր	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
<ol style="list-style-type: none"> 1. Կապալի պայմանագրի հասկացությունը, տարրերը, բովանդակությունը և տեսակները 2. Ծառայությունների վճարովի մատուցման պայմանագրերի հասկացությունը, տարրերը, բովանդակությունը և տեսակները 3. Փոխադրման պարտավորությունների հասկացությունը և դրանց տեսակները 4. Վարկային և հաշվարկային պարտավորությունների հասկացությունը և դրանց տեսակները 5. Ապահովագրության պայմանագրի հասկացությունը և տեսակները 	<p>1-5-րդ հարցերով անցկացվում է ինտերակտիվ դասախոսություն:</p> <p>1-5-րդ հարցերով սեմինար պարապմունքի ընթացքում անցկացվում է բանավեճային ստուգազրույց, քննարկվում են թեմայի խնդրահարույց հարցերը, ստուգվում են գիտելիքներն անհատական և խմբային հարցման, խնդիրների և թեստային առաջադրանքների միջոցով:</p>

Հարցաշար

«Քաղաքացիական իրավունք - 2» առարկայի ընթացիկ ստուգման

1. Սեփականության իրավունքի հասկացությունը և բովանդակությունը:
2. Սեփականության իրավունքի ձեռքբերման հիմքերը:
3. Սեփականության իրավունքի դադարման հիմքերը:
4. Քաղաքացիների սեփականության իրավունքի հասկացությունը և առաջացման հիմքերը:
5. Քաղաքացիների սեփականության իրավունքի օբյեկտները:
6. Քաղաքացիների սեփականության իրավունքի բովանդակությունը:
7. Իրավաբանական անձանց սեփականության իրավունքի հասկացությունը:
8. Տնտեսական ընկերակցությունների և ընկերությունների սեփականության իրավունքը:
9. Կոոպերատիվների սեփականության իրավունքը:
10. Հասարակական միավորումների, կրոնական, բարեգործական կազմակերպությունների, հիմնադրամների և իրավաբանական անձանց միությունների սեփականության իրավունքը:
11. Պետական սեփականության իրավունքի հասկացությունը:
12. Պետական սեփականության իրավունքի օբյեկտները:
13. Պետական սեփականության իրավունքի ծագման և դադարման հիմքերը:
14. Պետական սեփականության իրավունքի բովանդակությունը:
15. Համայնքային սեփականության իրավունք:
16. Ընդհանուր սեփականության իրավունքի հասկացությունը:
17. Ընդհանուր բաժնային սեփականություն:
18. Ընդհանուր համատեղ սեփականություն:
19. Սեփականության իրավունքի պաշտպանության հասկացությունը և քաղաքացիաիրավական եղանակները:
20. Ուրիշի ապօրինի տիրապետությունից գույք հետ պահանջելը / վինդիկացիոն հայց/:
21. Սեփականության իրավունքի պաշտպանությունը տիրապետությունից չզրկելու հետ կապված խախտումներից / նեգատոր հայց/:
22. Սեփականության իրավունքի ճանաչման հայց:
23. Իրային իրավունքի հասկացությունը:
24. Իրային իրավունքի տեսակները:
25. Պարտավորության հասկացությունը, տեսակները և տարրերը:
26. Պարտավորությունների դասակարգումը:
27. Պարտավորությունների ծագման հիմքերը:
28. Անձանց բազմաթիվությունը պարտավորության մեջ:
29. Անձանց փոփոխությունը պարտավորության մեջ:
30. Ռեգրեսային պարտավորություններ
31. Պարտավորության կատարման հասկացությունը և սկզբունքները:
32. Պարտավորությունների պատշաճ կատարման պայմանները:
33. Պարտավորության կատարման ապահովման հասկացությունը և միջոցները:
34. Տուժանք:
35. Գրավ:
36. Երաշխավորություն:
37. Երաշխիք:
38. Կանխավճար:
39. Պահում:
40. Քաղաքացիաիրավական պատասխանատվության հասկացությունը, տեսակները և նշանակությունը:
41. Քաղաքացիաիրավական պատասխանատվության տեսակները:
42. Պատասխանատվության պայմանները:

43. Պատասխանատվության չափը:
44. Պատասխանատվությունից ազատելու պայմանները:
45. Պարտավորությունների դադարման հասկացությունը և դրա տեսակները:
46. Պարտավորությունների դադարման ընդհանուր հիմքերը:
47. Պայմանագրի հասկացությունը, նշանակությունը և տեսակները
48. Պայմանագրի բովանդակությունը և ձևը
49. Պայմանագրի կնքման կարգը
50. Պայմանագիրը փոփոխելը և լուծելը
51. Առուծախի պայմանագրի հասկացությունը, տարրերը, բովանդակությունը և տեսակները
52. Մատակարարման պայմանագրի հասկացությունը, տարրերը, բովանդակությունը և տեսակները
53. Ռենտայի պայմանագրի հասկացությունը, տարրերը, բովանդակությունը և տեսակները
54. Փոխանակության պայմանագրի հասկացությունը, տարրերը և բովանդակությունը
55. Նվիրատվության պայմանագրի հասկացությունը, տարրերը և բովանդակությունը. Նվիրաբերություն
56. Վարձակալության պայմանագրի հասկացությունը, տարրերը, բովանդակությունը և տեսակները
57. Բնակելի տարածության վարձակալության պայմանագրի հասկացությունը, տարրերը, բովանդակությունը և դադարումը
58. Գույքի անհատույց օգտագործման պայմանագրի հասկացությունը, տարրերը, բովանդակությունը և դադարումը
59. Կապալի պայմանագրի հասկացությունը, տարրերը, բովանդակությունը և տեսակները
60. Ծառայությունների վճարովի մատուցման պայմանագրերի հասկացությունը, տարրերը, բովանդակությունը և տեսակները
61. Փոխադրման պարտավորությունների հասկացությունը և դրանց տեսակները
62. Վարկային և հաշվարկային պարտավորությունների հասկացությունը և դրանց տեսակները
63. Ապահովագրության պայմանագրի հասկացությունը և տեսակները